

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 29.5.2013
SWD(2013) 191 final

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΥ

που συνοδεύει το έγγραφο

**Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου
για τη θέσπιση του προγράμματος Copernicus και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ)
αριθ. 911/2010**

{COM(2013) 312 final}
{SWD(2013) 190 final}

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΥ

που συνοδεύει το έγγραφο

Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου

**για τη θέσπιση του προγράμματος Copernicus και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ)
αριθ. 911/2010**

ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΗ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ

Τον Φεβρουάριο του 2013 υποβλήθηκε στην επιτροπή εκτιμήσεων αντικτύπου μια νέα έκδοση της εκτίμησης αντικτύπου για το πρόγραμμα Copernicus, με την οποία γινόταν επικαιροποίηση της έκδοσης που είχε υποβληθεί στο παρελθόν στο πλαίσιο του εγγράφου για *Το μέλλον του ευρωπαϊκού προγράμματος γεωσκόπησης (GMES)*. Αυτή η εκ νέου υποβολή της εκτίμησης αντικτύπου ελάμβανε υπόψη την πρόσφατη απόφαση του Συμβουλίου για το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο και, ως εκ τούτου, εστιάζονταν κυρίως στον βέλτιστο τρόπο χρήσης του προϋπολογισμού που προβλέπεται για το Copernicus. Βασιζόταν σε προηγούμενες αναλύσεις κόστους-οφέλους, ενσωμάτωνε τα αποτελέσματα των νέων μελετών που διενεργήθηκαν το 2012 και το 2013 και εξέταζε διάφορες επιλογές πολιτικής με βάση τα συγκριτικά πλεονεκτήματα που παρουσίαζαν οι διάφοροι τρόποι κατανομής του προτεινόμενου προϋπολογισμού μεταξύ του διαστημικού σκέλους, του επιτόπιου σκέλους και του σκέλους των υπηρεσιών. Το παρόν έγγραφο περιλαμβάνει τις προσαρμογές που έγιναν στην εκτίμηση αντικτύπου μετά τα πρόσθετα σχόλια που διατυπώθηκαν από την επιτροπή εκτιμήσεων αντικτύπου.

ΤΟ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΤΕΙ ΑΠΟ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ GMES/COPERNICUS

– *Ανεπάρκεια των υφιστάμενων υπηρεσιών γεωσκόπησης*

Κατά την τελευταία 30ετία η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ), ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Διαστήματος (ΕΟΔ) και τα αντίστοιχα κράτη μέλη τους κατέβαλαν σημαντικές προσπάθειες έρευνας και ανάπτυξης στον τομέα της γεωσκόπησης, με σκοπό την ανάπτυξη της υποδομής και των προεπιχειρησιακών υπηρεσιών γεωσκόπησης. Ωστόσο, πολλές από τις υφιστάμενες υπηρεσίες γεωσκόπησης στην Ευρώπη είναι ανεπαρκείς λόγω κενών στην υποδομή αλλά και εξαιτίας της έλλειψης εγγυήσεων ως προς τη διαθεσιμότητά τους σε μακροπρόθεσμη βάση. Το πρόγραμμα Copernicus έχει σχεδιαστεί για την αντιμετώπιση αυτής της αδυναμίας.

Οι οικονομικές επενδύσεις κινδυνεύουν

Μέχρι σήμερα η συνολική επένδυση την οποία έχουν πραγματοποιήσει η ΕΕ, ο ΕΟΔ και τα κράτη μέλη τους υπερβαίνει τα 3 δισεκατομμύρια ευρώ. Αυτή η τεράστια επένδυση επιβάλλει τη μακροπρόθεσμη διατήρηση του προγράμματος Copernicus, διότι διαφορετικά σχεδόν όλες οι προηγούμενες επενδύσεις θα χαθούν, με τον επιπλέον κίνδυνο να υπονομευθεί η ικανότητα κάθε χώρας να διατηρήσει την επένδυσή της στον τομέα των δραστηριοτήτων γεωσκόπησης, καθώς η διάσταση της ΕΕ δεν θα παρέχει πλέον το αναγκαίο πολιτικό και προγραμματικό πλαίσιο. Σε μια τέτοια περίπτωση, είναι πολύ πιθανή η επάνοδος σε μια

κατάσταση κατακερματισμένων και ασυντόνιστων διαστημικών δραστηριοτήτων, με αρκετά κενά, με ανεπίλυτα προβλήματα αλληλεπικαλύψεων και με έλλειψη οικονομιών κλίμακας, στοιχεία που υπήρχαν πριν από τη δημιουργία του GMES.

Αυτός ο κίνδυνος ασυνέχειας αποτελεί σοβαρό πρόβλημα όχι μόνο για τους τελικούς χρήστες, όπως οι δημόσιες αρχές, αλλά και για τους κατάντη παρόχους υπηρεσιών, δεδομένου ότι οι εν λόγω πάροχοι είναι απίθανο να επενδύσουν σημαντικά κεφάλαια σε ανώριμες, επικίνδυνες αγορές, ενώ παράλληλα θα αντιμετωπίσουν πρόσθετες δυσχέρειες όσον αφορά την άντληση κεφαλαίων. Ο κανονισμός για τις αρχικές επιχειρήσεις του προγράμματος GMES θα ισχύει έως τα τέλη του 2013. Στο μεταξύ, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο πρότεινε έναν νέο προϋπολογισμό για το πρόγραμμα GMES, το οποίο εισέρχεται στην επιχειρησιακή του φάση από την αρχή του 2014 με τη νέα ονομασία Copernicus. Οι αλλαγές αυτές απαιτούν έναν νέο κανονισμό, που θα προτείνει, μεταξύ άλλων θεμάτων, αποφάσεις για τα ζητήματα της διακυβέρνησης του προγράμματος, της κυριότητας της υποδομής και της κατανομής του προϋπολογισμού μεταξύ των επιμέρους σκελών. Επιπλέον, έχει συνταχθεί μια κατ' εξουσιοδότηση πράξη σχετικά με την πολιτική για τα δεδομένα και τις πληροφορίες του προγράμματος Copernicus, πράξη που θα ισχύει για την επιχειρησιακή φάση και η οποία θεσπίζει τη γενική αρχή της πλήρους, ανοικτής και δωρεάν πρόσβασης στα δεδομένα και τις πληροφορίες που παράγονται από το πρόγραμμα Copernicus. Αυτή η «αναβάθμιση» των αποτελεσμάτων του προγράμματος είναι σημαντικό να έχει ως αποτέλεσμα την ομαλή μετάβαση στη νέα επιχειρησιακή φάση, ιδίως σε ό,τι αφορά τους υφιστάμενους και τους δυνητικούς χρήστες, με το υψηλότερο δυνατό επίπεδο συνέχειας, με αποδοτική κατανομή του προϋπολογισμού και με αποδοτικές επιλογές διακυβέρνησης. Οι παράγραφοι που ακολουθούν υπογραμμίζουν τους λόγους για τους οποίους οι επιλογές αυτές είναι ιδιαίτερα σημαντικές, ευαίσθητες και επείγουσες.

Δυναμικό καινοτομίας

Η μετουσίωση των χρηματοδοτούμενων από την ΕΕ πρωτοβουλιών έρευνας και ανάπτυξης σε καινοτομία αποτελεί ακρογωνιαίο λίθο της πολιτικής της ΕΕ. Ως εκ τούτου, η δυνατότητα ενεργοποίησης του δυναμικού καινοτομίας που εμπεριέχει το πρόγραμμα Copernicus, το οποία είναι βασικά μια καινοτομία που αφορά τον τομέα των υπηρεσιών, είναι απολύτως απαραίτητη για την άντληση απτών οφελών από τις επενδύσεις έρευνας και ανάπτυξης, π.χ. για την αξιοποίηση των πολύ συγκεκριμένων δυνατοτήτων που παρέχει το πρόγραμμα για σημαντική οικονομική ανάπτυξη και απασχόληση, όπως καταδεικνύεται από το υπόδειγμα ανάλυσης αντικτύπου που περιγράφεται παρακάτω.

Αυτονομία

Το Copernicus παρέχει στην ΕΕ μια αυτόνομη ικανότητα, χωρίς την οποία η ΕΕ, για την εφαρμογή των πολιτικών της, θα έπρεπε να βασίζεται σε μη συντονισμένες πηγές από τα κράτη μέλη της και σε μη ευρωπαϊκούς (π.χ. αμερικανικούς) δορυφόρους και πηγές πληροφόρησης.

Απασχόληση

Τα συστήματα δορυφορικών εφαρμογών αποτελούν την κύρια πηγή εσόδων για την ευρωπαϊκή διαστημική βιομηχανία, με τη γεωσκόπηση να είναι μία από τις δύο σημαντικότερες πηγές εσόδων, καθώς αντιπροσωπεύει σήμερα περίπου το 30% του συνόλου των εσόδων της ευρωπαϊκής διαστημικής βιομηχανίας. Πρόσφατες μελέτες ανέλυσαν τις συνέπειες που έχει η διαθεσιμότητα δεδομένων του προγράμματος Copernicus στην ανάπτυξη των κατάντη αγορών και πρόσθεσαν τα αριθμητικά στοιχεία της απασχόλησης στους κατάντη τομείς στα αριθμητικά στοιχεία που αφορούν την εξέλιξη της απασχόλησης στους συνδεδεμένους με το διάστημα (ανάντη) τομείς.

Ποιες είναι οι πλέον θιγόμενες ομάδες;

Η **κοινότητα των χρηστών** του προγράμματος Copernicus είναι μεγάλη και πολυποίκιλη, καθώς εκτείνεται από διάφορους διεθνείς φορείς έως τους απλούς ευρωπαίους πολίτες. Οι πλέον θιγόμενες ομάδες είναι, μεταξύ άλλων, οι εξής:

- Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, **οι υπηρεσίες της Επιτροπής**. Πολλές γενικές διευθύνσεις χρησιμοποιούν ήδη ή προτίθενται να χρησιμοποιήσουν προϊόντα Copernicus (ECHO, ENV, AGRI, MOVE, MARE, REGIO και CLIMA). Σημαντικοί χρήστες και φορείς είναι ακόμη οι **οργανισμοί της ΕΕ** [ΕΟΠ (Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος), EMSA (Ευρωπαϊκός Οργανισμός Ασφάλειας της Ναυσιπλοΐας), FRONTEX (Ευρωπαϊκός Οργανισμός για τη Διαχείριση της Επιχειρησιακής Συνεργασίας στα Εξωτερικά Σύνορα των Κρατών Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης), EUSC (Δορυφορικό Κέντρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης)], καθώς επίσης η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης (EYED), διάφοροι διακυβερνητικοί ευρωπαϊκοί οργανισμοί [ECMWF (Ευρωπαϊκό Κέντρο Μεσοπρόθεσμων Μετεωρολογικών Προγνώσεων), EUMETSAT (Ευρωπαϊκός Οργανισμός Εκμετάλλευσης Μετεωρολογικών Δορυφόρων), EOA (Ευρωπαϊκός Οργανισμός Άμυνας), ΕΟΔ (Ευρωπαϊκός Οργανισμός Διαστήματος)] και ευρωπαϊκά προγράμματα, ενώσεις και δίκτυα (EMEP, EUMETNET, Eurogeographic, Eurogeosurvey, OSPAR, HELCOM).
- Σε **διεθνές** επίπεδο, το πρόγραμμα Copernicus αναπτύσσει σχέσεις με τους εταίρους της GEO (ομάδα για τη γεωσκόπηση), με οργανισμούς του ΟΗΕ και με διεθνή ερευνητικά προγράμματα.
- **Εθνικές αρχές**, όπως υπουργεία Περιβάλλοντος, Μεταφορών, Γεωργίας, Ενέργειας, Αλιείας, Χωροταξίας, Θαλάσσιων Υποθέσεων, και δημόσιες αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης, αλλά και εξειδικευμένοι φορείς, όπως οι αρχές πολιτικής προστασίας και οι οργανισμοί αντιμετώπισης κινδύνων.
- Ευρύ φάσμα χρηστών στο πλαίσιο της **βιομηχανίας** (αεροδιαστημική βιομηχανία και συναφείς δραστηριότητες, παροχή υπηρεσιών, παραγωγή και διάδοση δεδομένων, ανάπτυξη υπηρεσιών προστιθέμενης αξίας στον κατάντη τομέα) και, τελικά, οι **ευρωπαίοι πολίτες**, οι οποίοι θα χρησιμοποιούν τα τελικά προϊόντα.

ΣΤΟΧΟΙ

Γενικοί στόχοι

Οι πρωταρχικοί στόχοι του καθορισμού, της χρηματοδότησης, της θέσπισης και της λειτουργίας του Copernicus, ενός μακρόπνοου επιχειρησιακού προγράμματος δραστηριοτήτων, που περιγράφεται στην πρόταση κανονισμού για τη θέσπιση του ευρωπαϊκού προγράμματος γεωσκόπησης (Copernicus), είναι η ουσιαστική αντιμετώπιση των προβλημάτων που περιγράφηκαν ανωτέρω.

Σκοπός των υπηρεσιών Copernicus είναι να δοθεί κυρίως στους δημόσιους φορείς χάραξης πολιτικής η δυνατότητα:

- να εκπονούν εθνική, ευρωπαϊκή και διεθνή νομοθεσία, για παράδειγμα στον τομέα των περιβαλλοντικών θεμάτων, συμπεριλαμβανομένης της κλιματικής αλλαγής·
- να παρακολουθούν την εφαρμογή της εν λόγω νομοθεσίας·
- να έχουν πρόσβαση σε πλήρη και ακριβή πληροφόρηση για θέματα ασφάλειας και προστασίας (π.χ. για την εποπτεία των συνόρων, για δράσεις πολιτικής προστασίας κ.λπ.).

Επιχειρησιακοί στόχοι πολιτικής

Η μετάβαση από τη φάση έρευνας στην επιχειρησιακή φάση απαιτεί τον καθορισμό της κατανομής των πόρων του προϋπολογισμού και την επανεξέταση της δομής διακυβέρνησης

κατά τον πλέον αποδοτικό οικονομικά τρόπο. Οι λόγοι είναι πολλοί: τα ερευνητικά έργα είναι μικρότερα από την άποψη του προϋπολογισμού και των στόχων, έχουν περιορισμένη διάρκεια και σχεδιάζονται ως πρωτότυπα που αντανακλούν την εικόνα που θα μπορούσε να έχει η όλη δομή του προγράμματος Copernicus· επιπλέον, η διαχείρισή τους ασκείται συχνά από κοινού από διάφορες υπηρεσίες της Επιτροπής και από τους συγκεκριμένους εγκεκριμένους εταίρους. Η επιλεγείσα κατανομή των πόρων του προϋπολογισμού ακολουθεί τις αναλύσεις κόστους/οφέλους που συνοψίζονται στη εκτίμηση αντικτύπου· το πλαίσιο διακυβέρνησης πρέπει να εξασφαλίζει την καλή διαχείριση και υλοποίηση του έργου, ξεπερνώντας το πρόβλημα του περιορισμένου μεγέθους της μονάδας Copernicus και αξιοποιώντας τις υφιστάμενες δυνατότητες που υπάρχουν ήδη εκτός της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Συνάφεια με άλλες πολιτικές της ΕΕ

Το Copernicus θα παρέχει πληροφορίες στους διαμορφωτές πολιτικής, στις δημόσιες αρχές, στις επιχειρήσεις και στους ευρωπαίους πολίτες. Ως εκ τούτου, το Copernicus έχει τη δυνατότητα να υποστηρίξει όλες τις συναφείς ενωσιακές πολιτικές, μέσα και δράσεις, στα πλαίσια των οποίων η κατανόηση του τρόπου με τον οποίο οι περιβαλλοντικές αλλαγές επηρεάζουν τον πλανήτη μας έχει πολύ μεγάλη σημασία. Υπάρχουν πολλά παραδείγματα συμβολής του Copernicus στις πολιτικές της ΕΕ σε τομείς όπως (λεπτομερής ανάλυση στην έκθεση εκτίμησης αντικτύπου): πολιτικές διεθνούς συνεργασίας, πολιτική μεταφορών, περιβαλλοντικές πολιτικές, ανθρωπιστική βοήθεια, ενέργεια, περιφερειακή πολιτική, πολιτική για την κλιματική αλλαγή, εσωτερικές υποθέσεις και ασφάλεια, πολιτικές συναφείς με τη γεωργία και τις θαλάσσιες υποθέσεις.

ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Η εκτίμηση αντικτύπου αναλύει δύο διαφορετικές δέσμες επιλογών: επιλογές για την **κατανομή των πόρων του προϋπολογισμού** και επιλογές για τη **διακυβέρνηση**.

A. Επιλογές για την κατανομή των πόρων του προϋπολογισμού

Δεδομένου του ύψους της χρηματοδότησης που αποφασίστηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο για το πρόγραμμα Copernicus, τα τρία σενάρια (επιλογές) που περιγράφονται στο παρόν τμήμα εξετάζουν τις επιπτώσεις που θα έχει η τροποποίηση του ποσού που έχει προβλεφθεί για τα τρία κύρια σκέλη του προγράμματος: διαστημική υποδομή, συμβολή στην επιτόπια (in situ) υποδομή και χρηματοδότηση των υπηρεσιών. Η ανάλυση υπογραμμίζει την αντιστάθμιση μεταξύ των επενδύσεων στη διαστημική υποδομή και στις υπηρεσίες, με διατήρηση σταθερών των δαπανών για την επιτόπια υποδομή, λόγω του εγγενούς χαρακτήρα αυτού του σκέλους (που βασίζεται κυρίως σε εθνικές επενδύσεις). Για να καταστεί η ανάλυση συγκρίσιμη με προηγούμενες μελέτες, οι επιπτώσεις παρουσιάζονται σωρευτικά μέχρι το 2030, με μια θεωρητική παραδοχή (σύμφωνη με τις μελέτες αυτές) για ένα επίπεδο χρηματοδότησης πέραν του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου 2014-2020.

A.1 Μεθοδολογία

Η κύρια ανάλυση που πραγματοποιήθηκε το 2013 για τη στήριξη της παρούσας εκτίμησης αντικτύπου βασίζεται σε δύο προηγούμενες μελέτες (που μνημονεύονται και συνοψίζονται στην εκτίμηση αντικτύπου). Για να εξειδικευτούν περαιτέρω οι προηγούμενες αναλύσεις, η μελέτη του 2013 εξέτασε τον βαθμό στον οποίο μεταβάλλονται τα οφέλη ανάλογα με το επίπεδο κατανομής της χρηματοδότησης μεταξύ του διαστημικού σκέλους και του σκέλους των υπηρεσιών. Η προσέγγιση αυτή επιτρέπει τη σύγκριση διαφόρων σεναρίων που για όλα προβλέπονται τα ίδια δημοσιονομικά κονδύλια.

A.2 Περιγραφή των επιλογών

Η ανάλυση αντικτύπου εξέτασε τις τρεις παρακάτω επιλογές/σενάρια.

I — Έμφαση στην παροχή υπηρεσιών, επιλογή κατά την οποία ένα σχετικά μεγάλο ποσοστό του διαθέσιμου προϋπολογισμού χρησιμοποιείται για τη χρηματοδότηση της παροχής υπηρεσιών, εξακολουθεί όμως να παραμένει ένα επίπεδο χρηματοδότησης για το διαστημικό σκέλος, σύμφωνα με τις προηγούμενες μελέτες. Το σενάριο αυτό προσπαθεί να συνδυάσει την ελάχιστη επένδυση στις διαστημικές υποδομές με τη μέγιστη δυνατή και εφικτή διάθεση πόρων στις υπηρεσίες.

II — Ενδιάμεσο σενάριο, επιλογή κατά την οποία η επένδυση στο διαστημικό σκέλος είναι αυξημένη, ενώ η επένδυση στο σκέλος «υπηρεσίες» μειώνεται αναλόγως.

III — Έμφαση στην τεχνολογία, επιλογή που προβλέπει την υψηλότερη δυνατή επένδυση στο διαστημικό σκέλος, ενώ η επένδυση στο σκέλος «υπηρεσίες» μειώνεται στο ελάχιστο.

Α.3 Ανάλυση αντικτύπου

Στους παρακάτω πίνακες παρουσιάζονται τα υποθετικά σενάρια κατανομής των πόρων του προϋπολογισμού, οι δημοσιονομικές επιπτώσεις και οι συνέπειες στην απασχόληση για την κάθε περίπτωση:

		I — Έμφαση στην παροχή υπηρεσιών			II — Ενδιάμεσο σενάριο			III — Έμφαση στην τεχνολογία			Σύνολο
		Διάστημα	Επιτόπια υποδομή	Υπηρεσίες	Διάστημα	Επιτόπια υποδομή	Υπηρεσίες	Διάστημα	Επιτόπια υποδομή	Υπηρεσίες	εκατ. ευρώ
ΣΥΝΟΛΟ (2014-2030)	εκατ. ευρώ	400	22	119	422	22	97	438	22	81	541
	%	74 %	4 %	22 %	78 %	4 %	18 %	81 %	4 %	15 %	

Κατανομή του προϋπολογισμού ανά σενάριο (ετήσιοι μέσοι όροι 2014-2030)

			I — Έμφαση στην παροχή υπηρεσιών	II — Ενδιάμεσο σενάριο	III — Έμφαση στην τεχνολογία
2014-2020	Σωρευτικά οφέλη	δισεκατ. ευρώ	6,3	6,1	5,9
2021-2030	Σωρευτικά οφέλη		23,0	22,1	20,8
ΣΥΝΟΛΟ (2014-2030)	Σωρευτικά οφέλη		29,4	28,2	26,7
	Κατάντη αντίκτυπος το 2030		1,03	0,98	0,95
	Ενοποιημένη συμβολή στο ευρωπαϊκό ΑΕγχΠ	%	0,164 %	0,157 %	0,149 %
	Ενοποιημένος λόγος κόστους/οφέλους	:	3,30	3,17	3,01

Ενοποιημένη προσομοίωση αντικτύπου ανά σενάριο (χωρίς προεξόφληση)

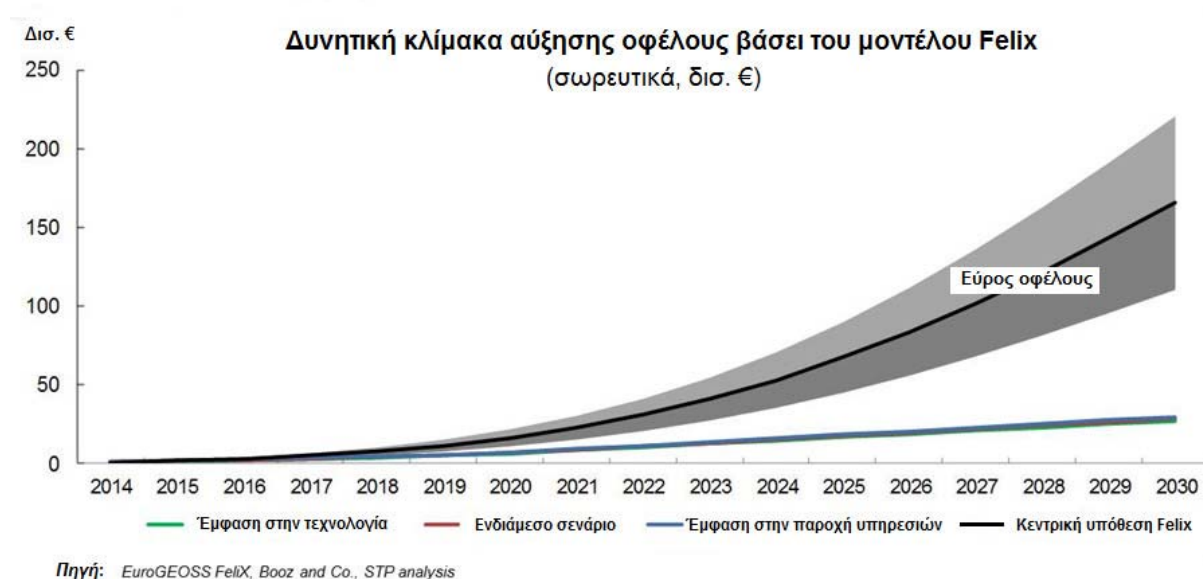
		I — Έμφαση στην παροχή υπηρεσιών			II — Ενδιάμεσο σενάριο			III — Έμφαση στην τεχνολογία		
		ΑΑ	ΕΕ	ΣΥΝ	ΑΑ	ΕΕ	ΣΥΝ	ΑΑ	ΕΕ	ΣΥΝ
		Αριθμός θέσεων εργασίας που δημιουργούνται/διατηρούνται έως το 2030								
ΣΥΝΟΛΟ (2014-2030)	ΑΝ	2.030	5.270	7.300	2.140	5.550	7.690	2.220	5.770	7.980
	ΜΕ	710	1.830	2.540	680	1.750	2.420	650	1.690	2.340
	ΚΑ	9.170	29.340	38.510	8.710	27.850	36.550	8.460	27.070	35.530
	ΣΥΝ	11.900	36.440	48.330	11.510	35.150	46.650	11.330	34.520	45.840

Αντίκτυπος στην απασχόληση ανά σενάριο (αριθμός θέσεων εργασίας που δημιουργούνται/διατηρούνται έως το 2030)

(ΑΝ = ανάντη, ΜΕ = μέσον της διαδικασίας, ΚΑ = κατάντη, ΑΑ = άμεση απασχόληση, ΕΕ = έμμεση απασχόληση, ΣΥΝ = σύνολο)

A.4 Δυνατότητες δυναμικής αύξησης του αντικτύπου

Για να συμπληρωθεί η προαναφερόμενη ανάλυση, αναπτύχθηκε το λεγόμενο μοντέλο FeliX, ένα μοντέλο δυναμικής συστημάτων και προσομοιωτής οφέλους, που λαμβάνει υπόψη τις σύνθετες σχέσεις μεταξύ των φυσικών και των κοινωνικοοικονομικών συστημάτων. Το μοντέλο προβλέπει οφέλη πολύ υψηλότερα (~ 8 φορές, μακροπρόθεσμα) από τις «στατικές» προβολές οφελών της παρούσας μελέτης. Αυτό οφείλεται στο διευρυνόμενο πεδίο εφαρμογής της προσέγγισης FeliX και στις βασικές του παραδοχές για την υποκείμενη υποδομή (δηλαδή το GEOSS, στο οποίο το Copernicus αναμένεται να αποτελέσει τη σημαντική συμβολή της ΕΕ). Η σύγκριση με το αποτέλεσμα FeliX αναδεικνύει τις τεράστιες δυνατότητες για μεγαλύτερα οφέλη, όταν το Copernicus αντιμετωπίζεται ως μέρος ενός ευρύτερου συστήματος συστημάτων.

A.5 Συμπέρασμα

Η ανωτέρω ανάλυση κόστους-οφέλους καταδεικνύει ότι, στο πλαίσιο του προϋπολογισμού τον οποίο προβλέπει το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, **το σενάριο I (Έμφαση στην παροχή υπηρεσιών) θα αποφέρει τα μεγαλύτερα οφέλη και, ως εκ τούτου, θα είναι το πιο αποδοτικό από απόψεως κόστους.**

B. Επιλογές όσον αφορά τη διακυβέρνηση

- Ο στόχος της διακυβέρνησης του προγράμματος είναι να εξασφαλίσει ότι όλες οι πτυχές του, από την πολιτική εποπτεία έως την τεχνική εφαρμογή, υλοποιούνται με σαφήνεια από κατάλληλα εξουσιοδοτημένους οργανισμούς:
- Η **πολιτική εποπτεία και ο συνολικός συντονισμός** συνίστανται στον καθορισμό των στόχων πολιτικής, των βασικών προσανατολισμών και του περιεχομένου του προγράμματος, των σχετικών δημοσιονομικών απαιτήσεων, των βασικών οργανωτικών και αρχιτεκτονικών αρχών και των κατευθυντήριων γραμμών για την υλοποίηση του προγράμματος.
- **Διαχείριση:** Η διαχειριστική αρχή ακολουθεί τις πολιτικές κατευθυντήριες γραμμές και είναι επιφορτισμένη με τη διαχείριση του προϋπολογισμού για την εκτέλεση των καθηκόντων. Καταρτίζει και υλοποιεί τα προγράμματα εργασίας και επιβλέπει την υλοποίησή τους. Είναι υπεύθυνη για την εκπόνηση των διοικητικών ρυθμίσεων για τους φορείς που θα αναλάβουν την τεχνική υλοποίηση των καθηκόντων.

- *Τεχνικός συντονισμός*: πραγματοποιείται συνήθως από τη διαχειριστική αρχή, αλλά, σε ορισμένες περιπτώσεις, τα ίδια καθήκοντα ενδέχεται να ανατεθούν σε άλλο φορέα, π.χ. προετοιμασία συμβάσεων και συμφωνιών, παρακολούθηση της εφαρμογής, ενοποίηση απαιτήσεων χρήστη και υπηρεσίας.
- Η *τεχνική εφαρμογή* υλοποιείται από τους επιχειρησιακούς φορείς που είναι επιφορτισμένοι με ειδικά καθήκοντα (κατασκευή δορυφόρων, παροχή υπηρεσιών).
- Σε όλες τις πιθανές εναλλακτικές επιλογές, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα πρέπει να εξακολουθήσει να έχει την πολιτική ευθύνη. Η ευθύνη για την τεχνική εφαρμογή των υπηρεσιών πρέπει, αφενός, να λαμβάνει υπόψη την πολύτιμη πείρα που αποκτήθηκε κατά το στάδιο των αρχικών επιχειρήσεων του GMES (και τα παλαιότερα στάδια) και, αφετέρου, να σέβεται τις αρχές του ελεύθερου ανταγωνισμού. Η τελευταία απαίτηση, η οποία πιθανόν θα αντιμετωπιστεί μέσω διαγωνιστικής διαδικασίας, πρέπει ωστόσο να λαμβάνει υπόψη τον ανοικτό διαγωνισμό που εφαρμόστηκε κατά την ανάθεση των πρόδρομων υπηρεσιών που χρηματοδοτήθηκαν από το 7ο πρόγραμμα-πλαίσιο, εξασφαλίζοντας συγχρόνως ότι οι συντονιστικοί φορείς των υπηρεσιών ενστερνίζονται τις αρχές του ελεύθερου ανταγωνισμού μέσω της επιλογής των εταίρων.

Ο ακόλουθος πίνακας συνοψίζει την ανάλυση ορισμένων πιθανών **επιλογών για τη διακυβέρνηση του προγράμματος**.

Επιλογή	Περιγραφή	Παρατηρήσεις
Η Επιτροπή είναι υπεύθυνη για τον συνολικό συντονισμό και την όλη διαχείριση	Η Επιτροπή θα παραμείνει αρμόδια για την πολιτική εποπτεία και τον γενικό συντονισμό του προγράμματος, συμπεριλαμβανομένης της διαχείρισης των καθηκόντων και του προϋπολογισμού. Ο τεχνικός συντονισμός της διαστημικής υποδομής θα ανατεθεί σε εξωτερικούς αρμόδιους φορείς, όπως και η ευθύνη για την τεχνική εφαρμογή των υπηρεσιών.	Με την επιλογή αυτή διατηρείται το ισχύον σύστημα. Με την ανάθεση καθηκόντων σε εξωτερικούς φορείς, οι επιπτώσεις στους πόρους της ΕΕ θα είναι περιορισμένες. Η Επιτροπή θα εξακολουθήσει να συμμετέχει στην άμεση διαχείριση του προγράμματος, συμπεριλαμβανομένης της εκτέλεσης του προϋπολογισμού, παράλληλα όμως θα επικεντρωθεί στη βασική της αποστολή, που είναι η πολιτική εποπτεία του προγράμματος.
Ανάθεση της διαχείρισης σε υφιστάμενο ευρωπαϊκό οργανισμό	Η Επιτροπή θα εξακολουθήσει να είναι υπεύθυνη για τον συνολικό συντονισμό και την πολιτική εποπτεία του προγράμματος αλλά όχι για τη διαχείρισή του. Δραστηριότητες όπως η εκτέλεση του προϋπολογισμού θα ανατεθούν σε εξωτερικό οργανισμό. Η Επιτροπή θα παραμείνει αρμόδια για τις σχέσεις με τους εταίρους και τους χρήστες και θα διαδραματίζει πολιτικό ρόλο εποπτείας και συντονισμού. Η καθημερινή διαχείριση θα ανατεθεί σε οργανισμό, πιο κατάλληλο για τον ρόλο αυτό και με πιο εξειδικευμένο προσωπικό, υπό τον έλεγχο της Επιτροπής.	Η επιλογή αυτή συνάδει πλήρως με την αρχή του διαχωρισμού μεταξύ εποπτείας και διαχείρισης. Επιπλέον, αν υπάρξουν συνέργειες με άλλα προγράμματα, θα ήταν δυνατόν να αυξηθεί η επιχειρησιακή αποδοτικότητα. Η ανάθεση καθηκόντων σε οργανισμό θα εξακολουθήσει να έχει επίπτωση στους πόρους της ΕΕ.
Ανάθεση του συντονισμού και της διαχείρισης στον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Διαστήματος	Η Επιτροπή δεν θα είναι πλέον αρμόδια για το πρόγραμμα. Ο γενικός συντονισμός, συμπεριλαμβανομένης της δημοσιονομικής διαχείρισης και της εκτέλεσης των καθηκόντων, θα ανατεθεί στον ΕΟΔ, με την επιφύλαξη της κατάλληλης τροποποίησης των ιδρυτικών του πράξεων ή λειτουργικών	Ο πολιτικός έλεγχος της Επιτροπής επί του προγράμματος και η επιρροή της στον καθορισμό των στόχων και των απαιτήσεων θα μειωθούν. Η υλοποίηση των υποδομών και των υπηρεσιών του Copernicus καθώς και η πρόσβαση στις εν λόγω υποδομές και υπηρεσίες <u>μπορεί</u>

	ρυθμίσεων. Η Επιτροπή δεν θα είναι πλέον αρμόδια για την πολιτική εποπτεία του προγράμματος και για τις σχέσεις με τους εταίρους και τους χρήστες.	να περιοριστούν μόνο σε ορισμένα κράτη μέλη που είναι πρόθυμα να συνεχίσουν τις επενδύσεις τους. Υπάρχει κίνδυνος να μεταβληθεί η φύση του προγράμματος και από πρόγραμμα που έχει ως βασικό άξονα τις ανάγκες των χρηστών να γίνει πρόγραμμα με βασικό άξονα την τεχνολογία. Ενδέχεται να χρειαστεί τροποποίηση της σύμβασης του ΕΟΔ, η οποία θα είναι δύσκολη και χρονοβόρα. Μπορεί να υπάρξει ο κίνδυνος να μειωθεί το ενδιαφέρον για το σκέλος των υπηρεσιών και για το σκέλος της επιτόπιας υποδομής.
Ανάθεση της διαχείρισης σε νέο οργανισμό	Σύσταση νέου οργανισμού για τη διαχείριση του προγράμματος GMES/Copernicus και την εκτέλεση του αντίστοιχου προϋπολογισμού. Ο οργανισμός αυτός θα μπορούσε να είναι οργανισμός της ΕΕ ή διεθνής οργανισμός. Η Επιτροπή θα διαδραματίζει πολιτικό ρόλο εποπτείας/συντονισμού. Η καθημερινή διαχείριση θα ανατεθεί στον οργανισμό, αλλά υπό τον έλεγχο της Επιτροπής.	Αυτή η εναλλακτική λύση είναι πιθανόν να καταστήσει το θεσμικό τοπίο πιο περίπλοκο. Δεν θα είναι εφικτή η μεγιστοποίηση των συνεργειών, με πιθανούς κινδύνους για την εφαρμογή του προγράμματος. Η δημιουργία νέου φορέα θα μπορούσε να αποδειχθεί περίπλοκη και χρονοβόρα.

ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Η εκ των υστέρων αξιολόγηση της προπαρασκευαστικής δράσης του προγράμματος GMES και η ενδιάμεση αξιολόγηση των αρχικών επιχειρήσεων του GMES έχουν ήδη ολοκληρωθεί. Τα αποτελέσματά τους περιγράφονται στο έγγραφο της εκτίμησης αντικτύπου και ελήφθησαν υπόψη για την επιλογή του προσανατολισμού της νέας πρωτοβουλίας πολιτικής. Το Copernicus θα παρακολουθείται συνεχώς μέσω του φόρουμ χρηστών. Οι μελλοντικές αξιολογήσεις θα επικεντρωθούν στην επίτευξη των επιχειρησιακών στόχων και στον αντίκτυπο που θα έχουν οι επιχειρησιακές υπηρεσίες στη βιομηχανία γεωσκόπησης στην Ευρώπη, καθώς επίσης στην υιοθέτησή τους από τους χρήστες και στην περαιτέρω εκμετάλλευσή τους. Στο έγγραφο εκτίμησης αντικτύπου περιλαμβάνεται πίνακας που παρουσιάζει τους πιθανούς δείκτες.